

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžp/11/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200254
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012200254.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, IČO 31 303 862, s adresou Tulčík č. 26, zast. JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie Štúrova č. 20, 042 83 Košice (I.), proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, 812 35 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. mája 2013 č. k. 5S 59/2012-112, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. mája 2013 č. k. 5S 59/2012-112 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi sa právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

A)

1. Na základe žiadosti žalobcu z 28.01.2003 o oboznámenie o začatých správnych konaniach, ktoré sa dotýkajú udeľovania výnimiek z ochrany druhov alebo území, bol žalobca žalovaným upovedomovaný o začatí viacerých správnych konaní (v počte prevyšujúcom niekoľko desiatok - žalobca uvádza konkrétne 21 prebiehajúcich konaní) vyvolaných na podnet rôznych poľovníckych združení alebo iných subjektov, ktoré sa týkali povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov - konkrétne medveďa hnedého.

2. Rozhodnutím č. 8464/2011-1.10 (20/2011-rozkl.) z 28. novembra 2011 (č.l. 22) minister životného prostredia Slovenskej republiky postupom podľa § 61 ods. 2 a 3 v spojení s § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“)

- zmenil výrok rozhodnutia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru výkonu štátnej správy č. 3919/2011-2.2 z 19.9.2011, ktorým ministerstvo ako príslušný orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody na základe žiadosti Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckej spoločnosti Prosečné, Liptovská Sielnica v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c) zák. č. 543/2002 Z.z. a § 46 správneho poriadku povolilo výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) zákona o ochrane prírody - usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Prosečné, v časti Podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona v bode 1 nasledovne: „Odstrel možno realizovať na lokalite Pastierska lúka, katastrálne územie P. odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia do 30.11.2011 poslieďkou a postriežkou a od 1.6.2012 do 30.11.2012 poslieďkou a postriežkou.“
- v ostatných častiach zostal výrok nezmenený.

3. Proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného podal žalobca rozklad. Žalovaný v rámci tohto konania o rozklade zbral do úvahy stanovisko Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „ŠOP SR“) zo 01.03.2011 vo veci regulačného odlovu chráneného druhu živočícha medveďa hnedého v roku 2011.

Súčasne odborné pracovisko ŠOP SR zaslalo kladné stanovisko na odstrel jedného jedinca medveďa hnedého v danej lokalite.

4. Napadnuté rozhodnutie (viď bod č. 1) vydané ministrom životného prostredia žalovaný odôvodnil s odkazom na závery osobitnej komisie, že najmä námietka žalobcu o neumožnení žalobcovi v rozpore s § 33 ods. 2 Správneho poriadku sa oboznámiť s podkladmi rozhodnutia, vyjadriť sa k spôsobu ich zistenia a navrhnúť ich doplnenie, je nedôvodná.

II.

Konanie na prvostupňovom správnom súde

5. Nielen proti tomuto rozhodnutiu, ale aj proti ďalším, skutkovo a právne obdobným rozhodnutiam žalovaného, podal žalobca na Krajský súd v Bratislave viaceré žaloby založené na právne zhodných žalobných dôvodoch, t.j. namietal, že

- v predchádzajúcom správnom konaní bolo porušené jeho právo vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, spôsobu ich zistenia a navrhnúť ich doplnenie (viď rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Sžo/55/2010, 5SŽ/24/2008, 4Sžo/10/2011, 3SŽd/72/2009, ako aj rozsudky Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 7A 112/2002 a 7As 40/2003),
- nie je možné identifikovať opodstatnenosť žiadosti o udelenie výnimky, ani posúdiť jeho vecnú správnosť,

- nie sú jasné dôvody, ktoré v konkrétnej veci viedli k udeleniu výnimky, pričom zák. č. 543/2002 Z.z. kladie požiadavku na spoľahlivé a úplné zistenie splnenia podmienok na udelenie výnimky, t.j. predloženie hlásení o takýchto udalostiach, ktoré sú evidované a riešené pred príslušným štátnym orgánom a v škodovom konaní.

V niektorých veciach, rovnako ako v prejednávanej veci, krajský súd napadnuté prvostupňové a druhostupňové rozhodnutia žalovaného zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

6. Vo včas podaných odvolaniach (v prejednávanej veci na čl. 121) proti rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, ktorý ako súd prvého stupňa preskúmal všetky žalobcom napadnuté rozhodnutia a pri niektorých konštatoval, že nielen v tomto, ale aj v ostatných prípadoch sú žaloby dôvodné, žalovaný najmä namietal to, že

- riadne vyhodnotil splnenie podmienky vedúcej k udeleniu výnimky, t.j. vznik škodlivého účinku na

zdraví a živote ľudí,

- krajský súd v odôvodnení rozsudku vôbec nevzal do úvahy stanovisko ŠOP SR zo dňa 01.03.2011 (najmä odôvodnenie možnosti konfliktov s medveďmi),
- z jeho strany nedošlo k pochybeniu pri aplikácii § 40 ods. 2 a 3 a § 35 ods. 1 písm. a) zák. č. 543/2002 Z.z., nakoľko z dostupných údajov ŠOP SR, zo žiadosti žiadateľa, ako aj z ďalších informácií vrátane vlastných pozorovaní vykonávaných celoročne v teréne mal žalobca preukázané, že populácia medveďa hnedého v predmetnom revíri nie je ohrozená a pravidelne dochádza k nebezpečným stretom medveďa hnedého s ľuďmi,
- napadnutý rozsudok krajského súdu je vnútorne protirečivý v tom, že na jednej akceptuje narastajúcu populáciu medveďa hnedého, avšak na strane druhej spochybňuje informácie a závery získané správnym orgánom,
- napadnutý rozsudok krajského súdu je vnútorne rozporuplný v tom, že na jednej zdôrazňuje osvedčenie potreby regulácie z hľadiska vzniku škody na majetku či zdraví, na druhej strane však kladie dôraz na preventívny charakter pri povolení výnimky,
- v zmysle ustanovenia § 40 ods. 3 písm. c) zákona o ochrane prírody sa nevyžaduje vznik škodlivého následku na verejnom zdraví alebo na verejnej bezpečnosti ľudí, ale preferuje sa ochranu týchto záujmov pred vznikom takéhoto škodlivého následku,
- krajský súd v pri svojom rozhodovaní vôbec nevzal do úvahy stanovisko ŠOP SR č. ŠOPSR/490/2011 zo dňa 01.03.2011, ktoré bolo vypracované s prihliadnutím na pracovné rokovanie zoológov jednotlivých organizačných útvarov ŠOP SR s územnou pôsobnosťou na území areálu výskytu medveďa hnedého na Slovensku, ktoré sa uskutočnilo 17.02.2011; týmto postupom krajského súdu bol žalovaný uvedený do neistoty, akým spôsobom má v budúcnosti vyhodnocovať stanoviská ŠOP SR, ktoré sú pre rozhodnutia správneho orgánu v uvedenej veci odbornými podkladmi a
- odôvodnenie krajského súdu nespĺňa kautelu vyjadrenú zákonodarcom a špecifikovanú Ústavným súdom Slovenskej republiky na základe aplikácie ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p.

7. Preto prostredníctvom odvolania zo dňa 08.07.2013 (č.l. 121) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný navrhol zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a zastavenie konania.

Konkrétne napadnutý rozsudok žalovaný označil za nesprávny, pretože

- krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a
- rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

8. Vo vzťahu ku konkrétnostiam odvolacích dôvodov žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe procesnej ekonomie (zásada hospodárnosti) odkazuje na svoj rozsudok sp. zn. 1 Sžp/5/2013 (viď portál súdnych rozhodnutí), ktorý ich podrobný výpočet obsahuje a bol zaslaný účastníkom k dispozícii.

9. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, a to čiastočne aj z iných dôvodov.

11. Najvyšší súd sa už v svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti (najmä sp. zn. 1Sžp/3/2013 až 1Sžp/10/2013) vyjadroval k obdobným veciam účastníkov pôvodných konaní o povolení výnimky, ktoré sa týkali obdobného skutkového stavu (primárny skutkový stav vychádzal z povolenia výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha) a totožného právneho problému vo vzťahu k neuznaniu práva žalobcu oboznámiť sa podkladmi rozhodnutia a tak vznášať námietky proti zistenému stavu na povolenie výnimky.

Tu žalovaný opätovne brojí proti argumentácii krajského súdu, ktorý poukazuje na porušenie práva žalobcu na informácie, t.j. neuznanie práva žalobcu oboznámiť sa podkladmi rozhodnutia so znemožnením vznášať námietky proti zistenému stavu na povolenie výnimky. Preto, vychádzajúc z procesnej zásady hospodárnosti konania (§ 6 O.s.p.), a s poukazom na dodržanie právnej istoty účastníkov (čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), kedy dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu odvolania podrobne a pomerne rozsiahlym spôsobom objasnil v rozsudku sp.zn. 1 Sžp/5/2013 z 24.09.2013 (rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. marca 2013 sp. zn. 2S 309/2012), zvolil takú procesnú ekonómiu (viď aj bod č. 6), že v podrobnostiach argumentov napadnutého rozhodnutia žalovaného a odôvodnení rozsudku krajského súdu spolu so zisteným skutkovým stavom, ako aj pri podrobnostiach odôvodnení svojho rozsudku odkazuje účastníkov na vyššie citovaný rozsudok Najvyššieho súdu, ktorý účastníci majú k dispozícii, resp. pre iné osoby bude dostupný na internetovej stránke príslušného orgánu štátnej moci.

V prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem, a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

12. Najvyšší súd z napadnutého rozsudku, ako aj z obsahu pripojeného administratívneho spisu zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného, ktorým bol na základe rozkladu žalobcu zmenený výrok prvostupňového rozhodnutia žalovaného o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2 a 3 písm. c) zák. č. 543/2002 Z. z. zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) citovaného zák. č. 543/2002 Z. z., a to usmrtenie medveďa hnedého v dotknutom poľovnom revíri.

13. Ako už Najvyšší súd konštatoval v inom rozsudku (sp. zn. 1 Sžp/5/2013), že hoci sa stotožňuje s úvodným tvrdením krajského súdu, že riadne nenaplnenie povinnosti správneho orgánu uvedenej v § 33 v spojení s obdobnou zásadou zakotvenou v § 3 ods. 2 Správneho poriadku predstavuje takú vadu konania, ktorá by bez ďalších súdom zistených okolností mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, tak sa nezhoduje s jeho nasledujúcim právnym názorom, že „v priebehu konania žalobca v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) požiadal o sprístupnenie vyššie opisovaných listín a tieto mu boli všetky zaslané ešte pred vydaním rozhodnutia žalovaného o rozklade. Žalobca teda mal možnosť sa oboznámiť s uvedenými podkladmi rozhodnutia, hoci sa k nim dostal mimoprocenou cestou.“

14. S prihliadnutím na rozsudok Najvyššieho súdu 4 Sžo/10/2011 z 23. marca 2011 je nutné v súvislosti s uvedeným názorom zopakovať nasledujúci právny názor na oprávnenie účastníka nahliadať do spisu správneho orgánu:

„Cieľom tejto úpravy je posilniť právo účastníka konania na informácie týkajúce sa priebehu a výsledkov konania. Zmyslom využitia tohto procesného práva v priebehu správneho konania je predovšetkým prispieť k získaniu prehľadu o všetkých doterajších úkonoch správneho orgánu tak, aby na základe poznatkov a podľa vlastnej úvahy mohol účastník konania využívať ďalšie procesné práva, predovšetkým právo navrhnúť dôkazy a doplnenie podkladov. Takéto zákonné právo môže účastník konania a jeho právny zástupca využívať v ktoromkoľvek štádiu konania. Uplatňovať ho možno vždy voči konajúcemu orgánu, u ktorého sa spis nachádza. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je správny orgán povinný umožniť realizovať procesné právo účastníka len čo o to požiada.“

15. Práve zásady procesného správneho práva zakotvené v rôznych právnych nástrojoch Rady Európy zvyčajne (m.m. cit. rozsudok 1 Sžp/5/2013) preferujú nahliadnutie do spisu ako najefektívnejšiu formu oboznamovania účastníka s podkladmi rozhodnutia.

Ako už bolo vo vyššie citovanom rozsudku uvedené, právo účastníka byť oboznámený s podkladmi rozhodnutia nesmie byť vykonávané paušálne, ale vždy s prihliadnutím na procesné alebo formálne prekážky prejednávanej veci, pričom aj v týchto prípadoch sa musí správny orgán existujúce prekážky nahliadnutia do spisu legálnou cestou zmierniť. Preto je pri preskúmvaní zákonnosti poskytnutia možnosti oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia nutné prihliadať nielen na reálne poskytnuté množstvo podkladov, ale aj na overenie si vedomosti účastníka, že rozsah mu poskytnutých podkladov sa stotožňuje s rozsahom, ktorý má k dispozícii správny orgán.

16. Zhrnutím hore uvedených právnych názorov s podporou citovanou judikatúry Najvyšší súd získal záver, že oznámenie správneho orgánu o možnosti si uplatniť právo podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku ponúka účastníkovi informáciu, že

- rozsah a obsah jednotlivých podkladov obsiahnutých v administratívnom spise vytvára u správneho orgánu legitímny záver o tom, že skutkový stav je riadne zistený a z neho vyplývajúce závery mu umožňujú prijať rozhodnutie v konaní (t.j. materiálnu stránku konania), a že
- v blízkom čase bude prijaté rozhodnutie (t.j. časovú stránku konania),
- ktoré má účastník možnosť spochybniť svojimi námietkami o neúplnosti, resp. nesprávnosti podkladov.

17. Preto iba ponúknutie niektorých podkladov rozhodnutia mimoprocesným spôsobom (t.j. podľa zák. č. 211/2000 Z.z.), resp. zaslanie selektívnym spôsobom určeného podkladu rozhodnutia, nie je možné vo svetle hore uvedených názorov chápať ako naplnenie práva účastníka byť oboznámený s dostupnými podkladmi rozhodnutia, resp. s možnosťou ich kritizovať v zmysle citovaného ustanovenia § 33 ods. 2 Správneho poriadku, a ako také ho musí Najvyšší súd označiť pri absencii výzvy správneho orgánu za takú vadu konania, ktorá má v zmysle § 250i ods. 3 O.s.p. podstatný vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

18. V tomto svetle potom dôvodne vznikajú pochybnosti o tom, či správny orgán preukázal naplnenie podmienok predpokladaných zákonodarcom na povolenie výnimky v zmysle § 40 zák. č. 543/2002 Z.z. Z týchto dôvodov nespochybňujúc závery, znalosti a zistenia žalovaného a jeho odborných orgánov Najvyšší súd rovnako ako súd prvého stupňa, i keď z modifikovaných dôvodov, konštatuje nedostatočne zistený skutkový stav, ktorý tak, ako bol zistený doposiaľ, nemôže byť podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia.

19. Žalovaný ďalej brojil proti vnútornej rozpornosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorú aj prezentoval prostredníctvom citácií vybraných častí odôvodnenia rozsudku.

Najvyšší súd však v citovaných častiach nevidel tak zásadné nedostatky, ktoré by účastníka súdneho konania vytvárali prekážku pochopiteľnosti argumentácie konajúceho súdu.

20. Obdobný záver vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (najmä vec: Garcia Ruiz v. Španielsko, rozsudok z 21.01.1999, sťažnosť č. 30544/96), prostredníctvom ktorej sa nastolila trvalá požiadavka vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníka konania (ide o kombináciu žalobných bodov žalobcu a argumentáciu žalovaného správneho orgánu v spojení s objasnením v jeho stanovisku k žalobe). Túto povinnosť orgánu štátnej moci nie je možné vykladať v tom duchu, že krajský súd bol povinný minimálne v rozsahu argumentácie žalobcu (v danej veci veľmi detailným spôsobom vyjadrená) sa s každým argumentom žalobcu rovnako podrobne zaoberať.

Naopak, v súlade so zásadou procesnej hospodárnosti a koncentračným princípom správneho súdnictva vyjadreným v medziach žaloby (§ 6 v spojení s § 250j ods. 1 O.s.p.) krajský súd analyzoval a na zistené žalobné dôvody dostatočným spôsobom poskytol odpoveď (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžd/2/2010 z 22.03.2011).

21. Ďalej Najvyššiemu súdu neuniklo ani to, že v prvostupňovom rozhodnutí (konkr. na str. 3 2. odsek) žalovaný argumentoval, že

„Ministerstvo sa v súvislosti s posúdením existencie alternatívy k povoleniu výnimky zaoberalo možnosťou odchyty medveďov a ich prípadného umiestnenia do ZOO alebo do iných lokalít. Boli

oslovené všetky ZOO v Slovenskej republike aj v Českej republike, či by v prípade odchyty medveďa hnedého mohli takéhoto medveďa umiestniť v svojich zariadeniach. Všetky ZOO odpovedali, že buď medvede nechovajú alebo majú plné stavy.“

22. V súvislosti s uvedenou skutočnosťou musí Najvyšší súd konštatovať, že v správnom spise absentuje akýkoľvek doklad, ktorý by uvedenú, a pre prejednávajúcu vec, svojim charakterom závažnú skutočnosť potvrdzoval.

Zo znenia ustanovení § 250i ods. 3 a § 250j ods. 3 O.s.p. nepochybne vyplýva úmysel zákonodarcu, aby správny súd pri poskytovaní súdnej ochrany sa dôkladne zaoberal aj informáciami obsiahnutými v tomto spise, lebo poskytnutie súdnej ochrany správnym súdnictvom by bolo iluzórne, čím by vôbec nenaplnilo svoju úlohu mu danú prostredníctvom čl. 46 a nasl. ústavy, ak by paaky založené na aplikácii neúčinného predpisu, rozhodnutia vychádzajúce z neúplného alebo nepredloženého spisu, resp. rozhodnutia trpiace závažnými procesnými vadami označil ako rozhodnutia vecne správne. Preto aj z tohto dôvodu mal krajský súd preveriť zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250j ods. 3 O.s.p. súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie, ak bolo rozhodnutie vydané na základe neúčinného právneho predpisu alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli predložené. Súd zruší rozhodnutie správneho orgánu a konanie zastaví, ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený. Rozsahom a dôvodmi žaloby v týchto prípadoch nie je súd viazaný.

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

23. Takisto odvolávanie sa na prípisy občanov (ktoré sa stali podkladom pre informatívne stanoviská jednotlivých obcí), ktoré nie sú verifikované úradnými osobami, nekorešponduje s právnym názorom už skôr vysloveným prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 10 Sžp 2/2013 zo dňa 17. júla 2013, podľa ktorého:

„Najdôležitejšie je preukázať, že správny orgán povolil výnimku v záujme verejnej bezpečnosti ľudí.

V tomto smere určite nepostačuje poukázanie na určité príhody zo života a na neidentifikovateľné osoby. Vážne strety človeka s medveďom, pri ktorých je ohrozený majetok, či dokonca zdravie a život človeka sú nepochybne zadokumentované na obecných úradoch, v nemocniciach, policajnom, či hasičskom a záchrannom zbore, minimálne však v miestnej tlači. Odtiaľ je povinný správny orgán čerpať zdroje informácií. Pritom ale nepostačuje samotné stretnutie medveďa s človekom, ale musí ísť o stretnutie atypické nielen miestom (napr. v mestskej či záhradkárskej lokalite, kde je veľká migrácia ľudí), ale aj a najmä správaním sa medveďa voči človeku (agresivita a nedostatok prirodzenej plachosti).“

24. Ďalej Najvyšší súd musí v zmysle § 7 ods. 2 ústavy v súvislosti s prejednávanou vecou, ktorej predmetom je posúdenie zákonnosti procesu povolenie výnimky, poukázať na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej tiež „Súdny dvor“). V jednom zo svojich rozhodnutí, konkrétne vec sp.zn. C-240/09 zo dňa 08. marca 2011 Súdny dvor konštatoval, že

„35. V tejto súvislosti je potrebné najprv uviesť, že Únia má v oblasti životného prostredia na základe článku 175 ES v spojení s článkom 174 ods. 2 ES výslovnú externú právomoc (pozri rozsudok Komisia/Irsko, už citovaný, body 94 a 95).

36. Okrem toho Súdny dvor dospel k záveru, že záležitosť, ktorá ešte nebola predmetom právnej úpravy Únie, patrí do práva Únie v prípade keď je táto záležitosť upravená v dohodách uzatvorených Úniou a jej členskými štátmi a týka sa oblasti, ktorá je už je vo veľkej miere upravená právom Únie (pozri analogicky rozsudok zo 7. októbra 2004, Komisia/Francúzsko, C-239/03, Zb. s. I-9325, body 29 až 31).

37. V predmetnom prípade sa spor vo veci samej týka toho, či združenie na ochranu životného prostredia môže byť „účastníkom konania“ v správnom konaní týkajúcom sa konkrétne poskytnutia výnimky z režimu ochrany takých druhov ako medveď hnedý. Tento druh je totiž uvedený v prílohe IV bode a) smernice o biotopoch, takže podľa článku 12 tejto smernice podlieha prísnej ochrane, v prípade ktorej možno udeliť výnimku iba za podmienok stanovených v článku 16 tejto smernice.

38. Z toho vyplýva, že na spor vo veci samej sa vzťahuje právo Únie.

Článok 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.“

25. Z citovaného rozsudku Súdneho dvora jednoznačne vyplýva pokyn na výklad slovenského práva v tak extenzívnych medziach, ktorý musí zabezpečiť v čo najväčšej možnej miere súlad s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, t.j. práva na ochranu prírody a krajiny aj na komunitárnej úrovni.

Aj z tohto pohľadu Najvyšší súd nenachádza v napadnutom rozhodnutí argumentáciu žalovaného, prečo nedošlo k osloveniu zoologických záhrad v susedných krajinách, resp. či neexistuje iný systém (popri udelení výnimky na usmrtenie medveďa hnedého), ktorý by účinne zamedzil, resp. predchádzal stretom tohto živočícha s ľuďmi.

26. Žalovaný ďalej brojil proti vnútornej rozpornosti napadnutého rozsudku, ktorú aj prezentoval prostredníctvom citácií vybraných častí odôvodnenia rozsudku.

Najvyšší súd však v citovaných častiach nevidel tak zásadné nedostatky, ktoré by účastníka súdneho konania vytvárali prekážku pochopiteľnosti argumentácie konajúceho súdu.

27. Obdobný záver vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (najmä vec: Garcia Ruiz v. Španielsko, rozsudok z 21.01.1999, sťažnosť č. 30544/96), prostredníctvom ktorej sa nastolila trvalá požiadavka vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníka konania (ide o kombináciu žalobných bodov žalobcu a argumentáciu žalovaného správneho orgánu v spojení s objasnením v jeho stanovisku k žalobe). Túto povinnosť orgánu štátnej moci nie je možné vykladať v tom duchu, že krajský súd bol povinný minimálne v rozsahu argumentácie žalobcu (v danej veci veľmi detailným spôsobom vyjadrená) sa s každým argumentom žalobcu rovnako podrobne zaoberať.

Naopak, v súlade so zásadou procesnej hospodárnosti a koncentračným princípom správneho súdnictva vyjadreným v medziach žaloby (§ 6 v spojení s § 250j ods. 1 O.s.p.) krajský súd analyzoval a na zistené žalobné dôvody dostatočným spôsobom poskytol odpoveď (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 1 Sžd/2/2010 z 22.03.2011).

28. S prihliadnutím na uvedený právny názor Najvyšší súd nezistil v odôvodnení rozsudku krajského súdu závery, ktoré by si v rámci elementárnej logiky Boolovej algebry navzájom odporovali. Z napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva pokyn súdu, aby žalovaný dostatočným spôsobom preukázal naplnenie podmienok na povolenie výnimky usmrtenia živočícha. Najvyšší súd k tomuto názoru dodáva, že k podkladom rozhodnutia, ktoré správny orgán takto zhromaždil, musí byť účastníkovi umožnené nahliadnuť.

V.

29. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovaného, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä sp. zn. 10Sžp/2/2013, 2Sžo/72/2007, 1Sžp/1/2010 a 1Sžp/1/2013, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa pri rešpektovaní princípu právnej istoty od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto úlohou žalovaného v ďalšom konaní v dostatočnom rozsahu zhromaždiť podklady pre objasnenie výnimky požadovanej dotknutým subjektom z ustanovenia § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z.z. a ďalej pred vydaním rozhodnutia riadne umožniť oboznámenie sa s podkladmi rozhodnutia.

30. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania vzniká, čo v tomto súdnom prieskume nastalo. V odvolacom konaní však žalobcovi, vzhľadom na jeho pasivitu, žiadne trovy nevznikli.

31. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava práv týkajúcich sa ochrany životného prostredia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), charakter konania si nepredurčoval požiadavku nutnosti v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).